

Riječ urednika

Poštovani čitatelji,

u posljednje se četiri godine, kažu stručnjaci, kriminal u svjetskim razmjerima čak i utrostručio. Svijet mladih nije u tome nikakav izuzetak. Uostalom, u to se svednevice, na žalost, na svakom koraku uvjeravamo. Izbjegavanje ili zaobilazanje skupina mladih, naročito krajem tjedna ili u kasnijim večernjim satima, postalo je, posebice u gradskim sredinama, naš uobičajeni način ponašanja. Svijet mladih odiše vulgarnošću i agresivnošću. Kriminalne se radnje maloljetnika ne razlikuju od onih punoljetnih osoba. Naprotiv, u nekim ih slučajevima svojom svirepošću i nadmašuju.

Svi ćemo se složiti da je delinkvencija i u nas, a ne samo na tzv. Zapadu, zaista postala društveni problem. Kako se s njome suočiti i kako spriječiti njezino širenje? Najprije je, bez svake sumnje, neophodno upoznati uzroke problema. U tome nam i nije potrebna bogzna kako velika pomoć kriminalističke psihologije koja se jednim svojim dijelom bavi i problemom mladenačke delinkvencije. Rastrganost modernih obitelji, zanemarivanje roditeljskih dužnosti, sve više rastavljenih brakova, nedostatak toplog i sigurnog obiteljskog ognjišta, anonimni ambijent današnjih gradova koji ne pružaju baš nikakve socijalne ograde ni kontrole, samo su neki od brojnih uzroka ove nemile pojave. O uzrocima delinkvencije kao i o mogućnostima pomoći čitatelji će moći više saznati u ovom broju Obnovljenog života. Na ovome mjestu želimo upozoriti na nužnost da se sa strane onih pojedinaca i udruga – također i s najviših Crkvenih i državnih instancija – kojima je odista na srcu opće dobro pojedinaca, prije svega mladih, podigne konstruktivni glas za uobličivanjem onakvog okvira koji omogućuje pozitivan angažman osobne slobode današnjih mladih. Takav bi naimenjanjski okvir morao težiti za promocijom istinskih vrijednosti.

Svratimo samo za trenutak pozornost na ove naše tiskovine. One, kao što je to poznato, ne djeluju samo informativno nego i formativno. Mladenačka je narav po sebi uzburkana, neiskusna pa stoga i povodljiva, sklona nepromišljenosti i buntovništvu. Ako se samo malo kritičnije osvrnemo oko sebe, onda ćemo zapaziti da su nam čak prve stranice i onih »konzervativnijih« novina pune crne kronike. Veliki i uočljivi naslovi ističu svirepa djela maloljetnih osoba koja se potom naširoko upravo do u tančine opisuju. Mladi u protagonistima tih djela gledaju prave heroje. Njihovi su vršnjaci najednom postali poznati! Zašto da i on sâm ne dođe nečim sličnim na prvu stranicu?! Kad je već riječ o toj nesretnoj crnoj kronici, onda treba reći da ona upravo razorno djeluje i na psihi odraslih, cjelokupnog društva. To neprestano isticanje isključivo tamnih strana ljudskoga života: iznošenje škandala, pronevjera, katastrofičnih promašaja, jetko izricanje sumnjičavosti, naslađivanje nad neuspjehom – pa i onda kad je riječ o pitanjima od zajedničkog dobra! – nije li i to dobrim dijelom uzrok da su mnogi ljudi zabrinuti, snuždeni, nervozni, nezadovoljni, a da često pravo tome i ne znaju razlog? Pred zlom se u njegovim mnogovrsnim pojavnostima nikako ne smiju zatvoriti oči. Njega je potrebno i javno prokazati i protiv njega se boriti. Ali, ruku na srce, zar se oko nas ne događaju i dobre, lijepe i velike stvari, pravi pothvati i istinska herojska djela?! A o tome se gotovo i ne piše! Svi mi iz vlastitog iskustva znamo da jedino dobro može čovjeka povući naprijed i otvoriti mu perspektive za budućnost. Zato bi u tom smislu i isticanje dobrog, lijepoga i plemenitoga zasigurno pozitivno utjecalo na psihi mladih.

Razgledajući i listajući taj naš tisak, ne možemo se oteti dojmu da se u njemu velikim dijelom promiču zapravo nevrijednosti. Preljub i rastava braka se naprosto veličaju. Ruglu se izvrguju vrijednosti tradicije, domovine, države i njezinih ustanova, zauzetost oko općeg dobra, dakle sve one vrijednosti o kojima govori i na koje potiče svaki iole ozbiljni udžbenik etike. Mladi dakle žive u ambijentu nihilizma koji iz njihovog duha nemilice čupa svaki idealizam.

Nadalje, kakvi se to filmovi vrte na našim ekranima - i to ne samo u kasnim večernjim satima?! Mahom su svi njihovi heroji mladi i zgodni, bez iznimke uspješni ljudi kojima je ama baš svaka lagodnost dostupna a za koju nije bilo potrebno uložiti baš nikakav napor. Nerijetko mnogi od njih do novca dolaze na sumnjiv način, a koji se odobrava. Tako mladi ne samo da upijaju posve lažnu sliku života, nego se i nezdravo potiču na nerad, nepoštenje, na ugodnost bez znoja... Osim

toga, mladi se hrane satima nasilja, grubosti, svireposti... Daleko od toga da bismo bili nekakvi puritanci, ali zar se ne naježimo nad svom tom seksualnom lascivnošću i nastranošću u bezbroj kombinacija koju mladi imaju na dohvat ruke? Zar nam se onda čuditi svemu onome što se oko nas na tom području zbiva? Moramo se sasvim otvoreno zapitati i o svim tim diskotekama koje se otvaraju istom u kasnim večernjim satima, a u koje i maloljetni imaju nesmetan pristup. Često sam doživio da su mi upravo ti mladi na moje pitanje, hoće li jednom kao roditelji u takve diskoteke, dobro znajući iz vlastitog iskustva što se tamo događa, puštati svoju djecu, redovito vrlo odrješito odgovarali: »Nikako!« Uvjeren sam da ove njihove riječi svakom dobronamjernom čovjeku dovoljno kazuju! Ako nam je odista stalo do naših mladih, do naše djece, onda uistinu moramo cjelokupnu našu javnost – od Crkvenih pa do državnih institucija – upozoriti na hitnost ozbiljnog promišljanja, razgovora i susljedno tome na nužnost zauzetog djelovanja u otklanjanju pogodnosti za razvoj delinkvencije.

Ovim mislima kojima je cilj istinska životna sreća naših mladih, vama dragi naši čitatelji, želimo da vam nakon ozbiljnog korizmenog vremena u dio padne obilje blagoslova od uskrslog Gospodina.

p. Ivan Šestak SJ